

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula IV. Accidens non migrat de subjecto in subjectum

urn:nbn:de:bsz:31-102400

tur per frigus: non enim potest ibi forma ignis consistere, ubi frigus est. At frigus est accidens. E. etiam forma substantialis ignis erit accidens; quod absurdum.

VII. Resp. Potest aliquid excludere aliquid dupliciter, *immediatè seu per se, & mediatè seu per aliud.* Intelligenda est Regula de eò, quod excludit *per se & ratione sui.* Frigus excludit quidem formam ignis, sed per aliud, nempe ratione caloris; calorem autem excludit frigus ratione sui. Sed quia forma ignis non potest alicubi consistere, nisi cum calore, hinc quia calor per frigus excluditur, consequenter etiam per idem excluditur ipsa forma ignis.

REGULA IV.

Accidens non migrat de subjectò in subjectum.

I. Obstat. I. cum ignis calefacit aquam, calor transit de igne in aquam. Rarii item Solares transeunt de Sole in aërem. II. Calor vitalis in subitâ consternatione revocatur à partibus exterioribus ad interiora. III. In scriptione nigredo transit de penna in chartam. IV. Color apparens seu spiritualis transit de subjectò in subjectum: nam à vinò in phialâ contentò producitur splendor in linteò. Si phialam moveas, splendor ille recipitur in alio subjecto. V. Cum ex aqua generatur aër, fit hoc mediante calore: non enim ge-

neratur
sist refo
antea e
gravit
II
dam: i
relingu
autem
tis. Ac
quo est
jectum
est in a
modo
in quo
III
dente
ciari se
ma sub
Forma
quiden
Deper
teria,
qua su
subject
IV
ma rat
ria non
quod i
suo, co

nera

neratur aer ex aqua, nisi aqua prius incalasciat, & sit resolvatur in aerem. Hic ille ipse calor, qui antea erat in aqua, postmodum est in aere, migravit ergo ex aqua in aerem.

II. Sciendum, Regulam ita esse intelligendam: *Unum idemque numero accidens non potest relinquare unum subjectum, & recipi in alio.* Est autem veritas ejus perspicua ex natura accidentis. Accidens enim non potest esse absque eo, in quo est. E. non potest migrare de subjecto in subjectum. Antecedens probatur, quia accidens est in aliquo, tanquam in subjecto. At quod hoc modo est in aliquo, non potest esse seorsim ab eo, in quo est. Aristoteles *c. II Categ.*

III. Quanquam autem hoc tantum de accidente seu forma accidentali plerunque pronunciarı solet, recte tamen etiam usurpatur de forma substantiali. Unde alii generaliter dicunt; *Forma non migrat de subjecto in subjectum*: quod quidem verissimum est de *omni forma materiali*. Dependent enim formae materiales in esse a materia, (quae subjectum dicitur *I. Physic. t. 2.*) in qua sunt. E. non possunt ab ea separari, & in alio subjecto existere.

IV. Dixi autem *forma materialis*: quia anima rationalis, quae dicitur immaterialis, a materia non dependet, neque alligata est ad corpus, quod informat. Unde in morte migrat de subjecto suo, corpore nimirum; quamvis non videatur asse-

tenet

rendum, eam migrare in aliud subjectum, quia, tantum migrat in aliquod ubi, quod non puto appellandum esse subjectum,

V. Noto autem insuper, Regulam esse intelligendam de subjecto, cui accidens inhæret immediate. Subjecti autem, quod denominat accidens mediante aliquâ substantia, cui inhæret, alia est ratio: ab hoc enim migrare in aliud, non est contra naturam accidentis. Sed hæc clariora reddentur ex subsequētibz.

VI. Ad argumentum I. Resp. aliud esse *transitum ejusdem accidentis de subjecto in subjectum*, aliud, *productionem alicujus accidentis de novo in aliquo subjecto ab alio subjecto, vel alio accidente alterius subjecti*. In calefactione idem numero calor non transit ab igne in aquam: quia ille ipse calor, qui in igne est, manet in igne, neque igne relicto in aqua recipitur, sed tantum alius numero calor producitur in aqua à calore ignis. Idem dicendum est de radiis Solaribus, radiorum enim, qui in aëre recipiuntur, subjectum Sol nec est, nec fuit, sed tantum causa efficiens eorum est, à qua in aëre produciuntur.

VII. Ad II. Subjectum immediatum caloris vitalis recedentis ab exterioribus partibus in interiores, sunt sanguis & spiritus. Atqui calor non relinquit sanguinem & spiritum, & in alio subjecto immediate recipitur; quia non aliter revocatur ab exterioribus ad interiora, quam quod san-

guis

guis &
ab exte
riorior
sicut &
istius,
media
Et hō
neti p
subje
liā sub

IIX
media
transi
corp
tur, se

IX
istum
minat
sed pe
media
in ani
ra, id
quia c
tam, e
igitur
to tran

X.
splend
linteru

guis & spiritus, quibus inest, localiter moventur ab exterioribus ad interiora. Ipsæ quidem exteriores partes corporis, ex quibus calor migrat, sicut & internæ, ad quas migrat, sunt subjectum istius caloris, sed tale, quod denominatur ab eò mediante sanguine & spiritibus, quibus inhæret. Et hõc ipsò probatur id, quod §. V. concessimus, nempe, non esse absurdum, accidens migrare de subjecto, quod ab eò denominatur mediante aliâ substantiâ, cui in est, in aliud tale subjectum.

IX. Idem dicendum est ad III. Subjectum immediatum nigredinis enim, quod in descriptione transit de calamo in chartam, est substantia seu corpus atramenti. Atqui ex eo illa non egreditur, sed unâ cum eo communicatur chartæ.

IX. Facile autem quilibet perspicit, transitum istum accidentis de subjecto, quod mediâtè denominat, in aliud, non competere accidenti per se, sed per accidens, nempe ratione subjecti, cui immediâtè inest. Quia enim v.g. spiritus & sanguis in animali revocantur ab exterioribus ad interiora, ideò & calor, qui ipsis inest, revocatur. Et quia corpus atramenti transit de calamo in chartam, eo mediante nigredo etiam transit. Per se igitur accidens nec ex immediato, nec ex mediato transit subjecto.

X. Ad IV. dico, quod non sit idem numero splendor productus in alio subjecto cum eo, qui linteum antea irradiabat.

XI. Ad V. Qui asserunt, in genitō manere, eadem numerō accidentia, quæ antea fuerunt, in corruptō : asserunt, (& id quidem necesse est) accidentia illa esse immediatē in materiā primā. Cum ergō eadem numerō sit in genito & corrupto, accidentia non transeunt in generatione de subjecto, cui immediatē insunt, in aliud. Unde patet, cum ex aquā aër generatur, calorem manere in eodem subjecto, nempe in materiā, cum illa eadem sit in aëre genito, quæ antea fuit in aquā. Hinc si vel maximè concederemus, calorem migrare ex aquā in aërem, Regulæ nostræ nihil obesset, quia aquæ & aëri inest calor mediante materiā. Sed nec illud ipsum propriè videtur dici posse. Ut enim aliquid propriè dicatur migrare de subjecto in subjectum, requiritur, ut deserat unum subjectum. At in generatione aëris ex aquā, calor non deserit aquam, sed potiùs aquam per suum interitum relinquit & deserit calorem quandoquidem calor in eā maneret, si ipsa interiret.

REGULA V.

Accidentis non est accidens.

I. Dupliciter dici potest, accidentis esse accidens: I. ita, ut unum alteri non insit, prædicetur tamē unū de alterō accidentaliter, propterea, quod utrumq; accidit & inest alicui tertio, nempe substantiæ. Hōc modo sese habent album & dul-

& dulci, quod
ci, quod
qua p
ce, & d
ni, aut
accide
modo
accidē
firmat
II.
insit, &
affirma
multi,
XIII.
cas ess
est, ut
cto.
Quum
cultati
III.
XII. q
esse ver
autorit